

Parçada Anlam - 5 (Düşünceyi Geliştirme Yolları - Anlatıcı - Hikâye Unsurları - Metin Karşılaştırma - Metnin Dil ve Anlatım Özellikleri)

1. Nasıl olmuştu da ağzından böyle bir cümleyi kaçırmıştı. Özür mü dileseydi yoksa oradan uzaklaşsa mıydı? San ki bir adımını ileriye, bir adımını da geriye atıyordu. İçi içini yiyordu. Yürüdüğü kaldırımı değiştirdi. Birkaç dakika sonra karşıdan gelen tanıdık birini gördü. Bir an onunla konuşmak istemediği için tekrar karşı kaldırıma geçti.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Öyküleyici anlatımdan yararlanılmıştır.
- B) Zaman unsuru net değildir.
- C) Benzetmeye başvurulmuştur.
- D) Deyim kullanılmıştır.

2. Akşam olunca çalılarının arasına sakladığı kazmasını alıyor, gün ağarınca kadar söküyor, koparıyor, kazıyordu. Kazdıkça kaya, kazdıkça taş. Bütün bir yaz, bütün bir kış, orman memurunun tazyiki, çalı, palamut, defne, kocayemiş, diken, ot, kök ona karşı koydular. Bu korkunç mücadeleye üç evlek (Tarlanın, tohum ekmek için saban iziyle bölünen bölümlerinden her biri) toprak için Mustafa'dan başka kimse girişemezdi.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Betimleme yapılmıştır.
- B) Anlatım I. kişi ağzından yapılmıştır.
- C) Zaman unsuru bellidir.
- D) Benzetme yoktur.

3. İstanbul'un Fethi'nden önce Osmanlı İmparatorluğu'nun başkenti olan Edirne'nin en önemli anıtsal eseri olan ve şehrin silüetini taçlandıran Selimiye Cami ve Külliyesi, 16. yy. da Sultan II. Selim adına yaptırılmıştır. Teknik mükemmelliği, boyutları ve estetik değerleriyle döneminin ve sonraki zamanların en muhteşem eseri olan cami ve külliye, Osmanlı mimarlarından Sinan'ın ustalık dönemi eseri, mimarlık sanatının en görkemli örneklerinden biri ve insanın yaratıcı dehasının bir başyapıtı olarak kabul edilmektedir.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Açıklayıcı anlatımdan yararlanılmıştır.
- B) Karşılaştırma yapılmıştır.
- C) Kişileştirme yoktur.
- D) Olay ağırlıklı bir metindir.

4. Boyutları 0,05 ila 1,2 mm uzunluğa sahip su ayılları, omurgasız canlılardır. Onları eşsiz yapan şeylerden biri en aşırı koşullarda yaşayabilmeleri, bu nedenle Dünya'daki her yaşam alanında bulunabiliyorlar. Araştırmacılar bu sert yapıdaki canlıların -200 santigrat dereceye dayanabildiklerini gösteriyor. Su ayılları bunu, kriptobiyoz adı verilen ölü benzeri bir duruma geçerek başarıyorlar. Bu durumdayken vücutlarındaki suyun %95'ini bırakıyorlar. Sonrasında, hücreleri proteinlerin oluşturduğu camdan bir kozaya benzer yapıyla koruyor.

En uzak gezegen Neptün genelde en soğuk gezegen gibi düşünülse de Güneş sisteminde kaydedilen en düşük sıcaklık rekoru -224 santigrat derece ile Uranüs'e ait. Bu konuda bir önceki rekor sahibi -225 santigrat derece sıcaklığı ile Plüton'du ancak Plüton artık bir gezegen olmadığı için bu rekorun da sahibi değil. Uranüs'ün Neptün'den yakın olmasına rağmen neden daha soğuk olduğu tam olarak bilinmiyor. Uranüs ve Neptün, Güneş'ten çok az ışın alıyor ve dolayısıyla çok az ısınıyor.

Aşağıdakilerden hangisi bu iki metnin ortak özelliklerinden değildir?

- A) Bilimsel verilere dayanmaktadır.
- B) Amaç cümlelerine yer verilmiştir.
- C) Sebep-sonuç cümlesi içermektedir.
- D) Karşılaştırmaya yer verilmiştir.

5. Roman, hikâye ve tiyatro yazarı Reşat Nuri Güntekin'in Anadolu insanı ve Anadolu'nun güzelliklerini anlattığı eserleri vardır. Bunlardan biri olan "Anadolu Notları" gezi yazısı, anı ve deneme türünün özelliklerini taşımaktadır. Eser, yazarın görevi sebebiyle Anadolu'ya yaptığı gezilere ilişkin notlarını kitaplaştırmasıyla oluşmuştur. İki ciltten oluşan kitapta, Anadolu'nun 1930'lu yıllardaki sosyal ve kültürel hayatıyla ilgili yazarın çeşitli görüş ve izlenimleri yer almaktadır. Eserin dili, dönemine göre sadedir; bazı kısımlarında da mizahi bir üslup kullanılmıştır.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Örnekleme başvurulmuştur.
- B) Nesnel bilgilere yer verilmiştir.
- C) Karşılaştırma yapılmıştır.
- D) Alıntılardan yararlanılmıştır.

**Parçada Anlam - 5 (Düşünceyi Geliştirme Yolları - Anlatıcı - Hikâye Unsurları -
Metin Karşılaştırma - Metnin Dil ve Anlatım Özellikleri)**

6. Ayasofya'da yürütülen çalışmalarda, bugüne kadar gözden kaçan önemli bulgular keşfedildi. Sekiz yıllık kapsamlı araştırmalar sonucunda yapının mermerleri, döşeme, sütun detayları ve korkuluk levhaları üzerinde 6. yüzyıla tarihlenen ve Ayasofya'nın yapımında çalışan 120 ustanın imzalarına rastlandı. Grekçe harflerin kodlanmasından oluşan imzalar, belirli bir grubun ve atölyenin kısaltılmış isimlerinden ve sembollerden oluşuyor. Mermerlerin üzerindeki isim ve sembollerin her birinin bir ustayı temsil ettiğini belirten arkeologlar, yapının her bölümünün ayrı ustalar tarafından yapıldığına değinerek her usta grubunun bir tip eseri yapma konusunda uzmanlaştığını vurguluyor.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Bilgi vermek amacıyla yazılmıştır.
- B) Öyküleyici anlatım vardır.
- C) Kişileştirme yapılmıştır.
- D) Abartmaya yer verilmiştir.

7. Sonbahara doğru kasabamızın sabahları pek güzeldir. Güneş, ovanın doğu sınırını bir şerit gibi çizen Emir Dağları'nı aşmadan uyanırız. Kasabanın çevresinde yükselen dağlar hafifçe morarmıştır ve gökyüzü gümüş rengindedir. Yüzümü yıkamak için bahçedeki çeşmeye gittiğim zaman nefesim açılır, güçlenirim. Ayva ağacına bakarak üç beş defa derin derin nefes alıp veririm ve niçin daha erken kalkmadım, diye üzülürüm.

Bu parçanın dil ve anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kişileştirme yapılmıştır.
- B) Benzetmeye başvurulmuştur.
- C) Betimleyici anlatımdan yararlanılmıştır.
- D) Anlatım I. kişi ağzından yapılmıştır.

8. Aşağıdaki parçaların hangisinde anlatım I. kişi ağzından yapılmıştır?

- A) Ayşe yavaş hareketlerle annesine yaklaştı ve sorular sormaya başladı. Soruların sonu gelmiyordu ve her bir soru yeni bir soruyu getiriyordu. Annesi sorulara sabırla ve tane tane cevap veriyor, kızının bu meraklı hareketleri onu gülümsetiyordu.
- B) Güneş, ağaçlı tepelerin arkasından yavaş yavaş kendini gösteriyordu. Tam olarak ortaya çıkmamış olsa da habercisi olan aydınlık her yeri sarmıştı. Yüzüme vuran parlak güneşin etkisiyle yatağımdan kalktım. Avludaki çeşmede yüzümü yıkadım.
- C) Sevinçle etrafına bakan Ali, hâlâ gece yaşadıklarının etkisindeydi. Kolay değildi, bu yaşına kadar kimse ona böyle büyük bir doğum günü sürprizi yapmamıştı. Bu isteğini kimseye anlatamamak ayrı bir burukluk yaratıyordu yüreğinde. Ama artık bu burukluk da gitmişti yüreğinden.
- D) Bütün çocuklar mahallenin ortasına toplanmış hep bir ağızdan bağırlıyorlardı. Çünkü bugün mahalle maçı vardı ve mutlaka takımları kazanmalıydı. Geçen maçta kaybetmiş olsalar da bu maçı kazanmaya olan istekleri tezahüratlarından anlaşılıyordu.

9. Çocukluğumdan beri haritaya ne zaman baksam gözüm hemen bir ada arar; şehir, vilayet, isimlerinden hemen mavi sahile kayar... Robenson Kruzoe'yu okumuşumdur herhâlde; unuttum gitti. Onun zoruyla mavi boyaların üstünde bir garip ada ismi okuyunca hülyaya daldığımı sanmıyorum. Romanlar yüzünden adaları sevdiğimi pek ummuyorum ama belki de o yüzdendir. Haritada ada görmeyeyim, içimdeki dostluklar, sevgiler, bir karıncalanmadır başlayıverir.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Anlatım I. kişi ağzından yapılmıştır.
- B) Öyküleyici anlatım vardır.
- C) Kişileştirmeden yararlanılmıştır.
- D) Deyim kullanılmıştır.